

ИВАН СТАМЕНОВ

**ДАРБАТА ТИ
НЕ Е ЗА ТОВА**

„От Извора“ / 2015
otizvora.com

„Ако можеше да убива с поглед...“

Израз, сякаш съчинен от въображението на уплашено дете. За повечето възрастни същият израз описва нечий гняв или омраза, и в случай че ги попитате, те ще ви кажат, че в действителност е невъзможно човек да отнеме чужд живот единствено с помощта на мислите и очите си. Е, може да попаднете и на суеверна дама, която вероятно ще ви увери, че „има хора с лоши очи“, но под това се разбира друго – урочасване или енергиен вампиризъм. За добро или зло, днешното човечество не допуска, че е възможно истинско убийство – такова, при което причиняваш смъртта на някого чрез сила, като супергерой.

Вярвате или не, аз го можех. Не ме разбирайте погрешно – не се хваля с това. Изповядвам най-голямата си тайна, не толкова за ваше сведение, а да ми олекне. Нищо повече. Мисля, че няма втори като мен с такова умение. И да има друг, разбирам защо досега не се е прочул. Вие също ще се досетите, щом узнаете как се стигна до изповедта ми.

Разбрах за тази своя (нека я наречем) дарба, когато вече бях убил няколко човека. Първоначално няха представа, че имам такива способности. И не го казвам, за да смекча вината си или нещо такова. Не знаех, че съм способен на това – вярвайте ми, ако искате; но сте свободни и да не ми вярвате. И в двата случая за мен това е безразлично.

Когато за пръв път убих човек по моя си начин, бях на шест или седем години; не помня съвсем точно, но знам, че наскоро бях тръгнал на училище в едно провинциално градче и че след последния звънец ама никак не бързах да се прибирам у дома, за да пиша домашни. Обичах да се размотавам до жп гарата, за да зяпам минаващите влакове.

Веднъж ми хрумна нещо, което след години щях да установя, че са правили и други деца на моите години. Но по онова време интернет не беше навсякъде, както сега, няхах смартфон, затова не можех просто да попитам Google – какво ще стане, ако сложа няколко монети на релсите? Мина ми през ум, че е възможно да пострадам или (не се смейте) да причиня дерайлиране на влак, но първоначалното любопитство надделя и скоро никоой и нищо не можеха да ме спрат.

На гарата работеше само един мъж на възрастта на баща ми, който не беше от най-близките ми съседи, но ме познаваше. На табелката на вратата на офиса му пишеше „НАЧАЛНИК ГАРА“, което ме озадачаваше – той нямаше подчинени; сам продаваше билети на хората; сам излизаше да посреща влаковете, като все носеше палка – подобна на онези, които имат пътните полицаи, но не достатъчно... началническа.

В един ден през зимната ваканция най-сетне твърдо се реших да осъществя замисъла си. Дебнех Началника – не трябваше да види, че слагам монети на релсите, защото сигурно щеше да ми откъсне ушите, а след това и да ме изпее на нашите, което щеше да ми докара още повече пердах. Бях се притаил до външните тоалетни на малката провинциална гара – ако сте имали досег с такива нужници, със сигурност помнете какво зловоние се носи от тях дори през зимата. Бях убеден, че почистването им също влиза в служебните задължения на г-н Началник гара, което той нито веднъж не изпълни. Мислено го ругаех, докато гледах как изпраща една товарна композиция. Веднага щом влакът потегли, мъжът побърза да се прибере на топло в стаята си. Няхах време за губене и хукнах към мястото, на което бях решил да поставя монетите. Макар машината да се движеше бавно, имах съвсем малка преднина и успях да сложа стотинките на едната релса, а след като от локомотивът проглушително изсвири, обезумях от страх. Не помня как съм притичал да се скрия зад кантона на стрелочниците. Когато се осъзнах, просто слушах звуците и по всичко личеше, че влакът не е дерайлирал, а отминава. Пердахът ми се беше разминал!

Или, всъщност, не... Докато разглеждах с леко разочарование монетите, които просто бяха изгладени и изтънели под тежките колела на влака, някой ме сграбчи за врата. Първата ми мисъл беше, че е Началника, който може би все пак ме беше видял и сега щеше да ме отведе право у дома, за да е сигурен, че нашите ще научат какви ги върша.

– Пред мен... ходом марш! – нареди този, който с всичка сила стискаше врата ми и ми причиняваше ужасна болка. – Аре, пред мене, не чу ли, бе...

Понеже се чувствах виновен, се подчиних. Знаех, че не ме е хванал Началника, тъй като познавах гласа му. А гласът на този, който ме държеше сега и ме насочваше накъде да вървя, беше на по-млад мъж. Видях лицето му едва когато ме бутна в стаичката на близкия кантон.

– Бате Миро – примолех се, – не казвай на никого!

Младият мъж, който ме беше сгацил до релсите, се казваше Мирослав – друг от съседите ни. Една година по-рано с нашите бяхме гостували на войнишкото му изпращане. Очакваше се да отсъства по-дълго време от дома, но се завърна само месец или два след заминаването си. По някаква причина военните вече не го искаха за войник. Прибра се неузнаваем – „повредили са го в казармата“, казваше майка ми.

Така си беше – знаехме го и децата, тъй като бате Миро беше станал като побойниците в училище. Сещате се – онези, които те притискат и те ругаят, докато им дадеш пари. С тази разлика, че бате Миро никога не искал пари, а принуждавал децата да изпълняват нарежданията му. Досега той не беше тормозил мен и не знаех какво да очаквам.

– Бате Миро... – захленчих.

– Млък – намръщи се той, – тишина и дисциплина!

– Добре – съгласих се.

– Млък бе, келеш! Ще говориш само с разрешение.

– Добре. – И съобразих: – Ох, млъквам...

Бате Миро се заразхожда напред-назад с ръце на кръста като някой генерал и току ме поглеждаше строго. Правеше две-три

крачки в една посока, а след това трябваше се обръща, защото стаята в кантона беше не по-голяма от килия на затвор. По едно време той изсумтя:

– Чудя се, какво да те правя сега.

Побързах да го улесня:

– Обещавам, вече няма да слагам неща на релсите.

– Казах ли нещо за говоренето бе? – озъби ми се той, а очите му бяха кръвясали.

– Да – наведох виновно глава.

– Тук се отговаря с „тъй вярно“! – така кресна бате Миро, че ме накара да подскоча.

След това заплаках.

– Няма да ми ревеш! – пристъпи той към мен. – Не чуваш ли какво ти казвам бе!

Насилих се да престана.

– Ще ми създаваш ли други проблеми?

– Не – отвърнах му. – Обещавам.

– Отговаря се със „съвсем не“!

– Съвсем не – поправих се.

Но и това не беше достатъчно. Онзи се спусна към мен и пак с всичка сила ме хвана зад врата.

– Застани като войник! – зацеди през зъби. – Застани мирно, ти казвам, бе! Събери краката, отпусни ръце по тялото, изпъчи гърдите... Сега козирувай!

– Не знам как – отново ми се доплака.

Бате Миро сграбчи дясната ми ръка, грубо разпъна дланта ми и я опря до слепоочието ми.

– Повтаряй след мен! – заповяда ми. – Здраве желаем, редник Мирослав Радков, разрешете да доложа. – След като ме изчака да повтора, продължи: – Аз, дето съм никакъв, защото даже не съм редник, искам да обещаая, че вече няма да нарушавам реда и дисциплината. – Той отново ме изчака да повтора, като един-два пъти изкрещя „говори по-ясно и по-високо“. – Сега искам сам да избереш наказанието си!

Не можех да повярвам на ушите си:

– Нищо не съм направил... – захленчих, напълно убеден, че и досегашното наказание беше достатъчно. Не бях обърнал влака, нали? Единствено и само бях изгладил две жълти монети, които си бяха мои, а не негови.

Бате Миро така ме зашлеви зад врата, че залитнах.

– Десет лицеви опори – каза, сочейки прашния под. – И спри да цивриш, че...

– Пишка ми се – излъгах, – затова плача. Ако се напикая, ще кажа на мама и тогава ти също ще имаш проблеми, ако искаш да знаеш! Знам кой си и къде живееш. Искам да ме пуснеш, защото ще стане лошо и за теб!

Замислен, младият мъж погледна през прозореца на кантона и като че ли погледът му се спря на тоалетните до гарата. Мина му мисъл, която бързо отхвърли, и ме измери от глава до пети, като че се мъчеше да прецени дали говоря истината. Аз се закривих, сякаш едва устискавах, а насълзените ми очи сега работеха в моя полза. Макар да не беше напълно убеден, бате Миро ме поведе навън и обяви решението си:

– Ще пикаеш тук, зад кантона.

– Добре. – И угоднически се поправих: – Тъй вярно, де.

– Няма да хитруваш – предупреди ме той. – Ако избягаш, ще кажа, че влакът е щял да те прегази, че съм те спасил и че така си ме изплашил, че може малко да съм те набил. Да видим на кого ще повярват.

Знаех, че нашите може да му повярват. Това обаче изобщо не ме разколеба. Имах план.

– Не гледай – казах, докато разкопчавах панталона си.

Бате Миро ме държеше за ръка, за да не избягам.

– Не гледам – отрече. – Все едно има какво да видя. Не се ли виждаш, че си дребна гнида...

– Гледаш! – направих се, че ми е много студено, че вече едва издържам от зор и че ми остава съвсем малко да направя белята в гащите. – Иди там!

Той прецени, че „там“ е достатъчно близо, за да ме догони с два-три скока, ако реша да му бягам. Застана странично – хем не

ме зяпаше, хем можеше да ми мята по някой поглед. Макар да се чувствах вече голям, свалих панталона си чак до колената, както правеха по-малките деца. Понеже бях разголен, това ми даваше повод да мрънкам недоволно, когато забелязвах, че бате Миро поглежда към мен.

Получаваше ми се доста правдиво, защото за недоволството ми имаше и истинска причина. Наветият сняг до кантона беше покрил едни от онези камъни, върху които редят траверсите и жп релсите. Още през лятото ги бях взел, за да играя с тях, но ми бяха замирисали лошо и ги бях захвърлил... някъде тук. Сега не ги виждах и щеше да се наложи да се спасявам някак без тяхната помощ. За мое щастие, докато се правех, че пишкам, наистина ми се прищя да се облекча – топлата струя разтопи част от снега и скоро камъните се показаха.

– Айде бе! – пришпори ме бате Миро. – Ще ти замръзне оная работа и ще я отрежат.

Приклекнах да си вдигна гащите. Грабнах един от камъните и без да губя време, го запратих към младия мъж. Той изрева и се хвана за лицето. Следващото, което помня, е, че тичах презглава към гарата, като държах панталоните си да не се смъкнат и да не ме препънат. Имах чувство, че бате Миро е само на две крачки зад мен и всеки миг ще ме докопа. Не посмях да губя преднина даже за част от секундата – затова не се загацих в движение, нито се обърнах да погледна дали изобщо някой ме гони и на какво разстояние е от мен.

Влетях в офиса на Началника. Какъвто бях запъхтян, бледен и с разкопчан панталон, изплаших човека – той скочи от бюрото си и се огледа неразбиращо.

– К-к-какво става? – заекваше, сякаш с топ го бях събудил от рутината на ежедневието му.

Най-напред погледна през прозореца. Перонът беше пуст. За да съм по-убедителен, регнах:

– Един батко слагаше нещо на релсите. Подгони ме, защото мислеше, че ще го издам.

– Той къде е сега? – попита Началника.

В този миг на перона се появи бате Миро. Оглеждаше се като гладен пес, който надушва, че някъде наблизко има мръвка, но не я съзира. След като ме видя, той се закова на място и грозно се ухили – очите му бяха зачервени; кръв се стичаше и от устата му. Браво на мен – бях успял да му избия един преден зъб и да сцепя долната му устна.

– Тоя да не ти направи нещо? – попита Началника, загледан в панталоните ми.

– Не – отвърнах невинно. – Те така си падат.

Възрастният мъж ми помогна да се загачая. Когато забеляза, че бате Миро не си тръгва, грабна лопатата, с която почистваше снега пред офиса си, наежи се и направи няколко крачки. Онзи разбра, че работата става дебела, и отпраши нанякъде. Беше ме страх да се прибера сам, затова останах при Началника, който се обади на родителите ми.

– Имам още десетина минути до края на смяната. После ще ви доведе момчето – каза в слушалката, може би на майка ми. – Не се притеснявайте за него.

Така и направи. Съседът ме върна у дома и посъветва нашите да не ме пускат сам. Имало по-безопасни места, където децата да играят след училище.

– Прав си – кимаше баща ми насреща му, като ме стрелкаше с един от онези погледи, които говореха: „С тебе тепърва ще си поговорим, младежо!“

– Разбира се, че сте прав... – пригласяше майка ми. Нарочно говореше на „вие“, за да подчертае пред съседа, че сме сериозно и възпитано семейство.

Родителите ми до късно ме разпитваха откога ходя на гарата, защо се мотая там, какво правя, защо не ходя да играя футбол с другите момчета и тем подобни неща. Мрънках и шикалкавех, а понякога просто свивах рамене. Не смятах, че, като изключим опита с монетите върху релсите, някога бях правил нещо лошо – развличах се и толкова. Макар да ми забраниха да припарвам до гарата, не им се сърдех. Разбирах ги. Имаха право. Омразата ми беше насочена към друг.

Толкова намразих бате Миро в този ден, че исках да умре – не как да е, а от някоя гадна смърт. Представях си как го връзвам на релсите и влакът минава отгоре му, като накрая се превръща във ваденка, подобна на смачканите ми монети. Нашите никога не си позволяваха да ме бият. Само при по-големи пакости съм отнасял плясване по дупето. А този мизерник – това беше една от любимите ми обиди като дете – си позволи да ме стиска за врата, да ме води като говедо, да ми удря шамари и изобщо да се гаври с мен. И защо? Дори като първолак можех да се досетя, че причината е в онова, което са правили с него в казармата, но каква беше *моята* вина?

Без съмнение бях постъпил рисковано, като сложих монетите на релсите пред приближаващия влак. Нямаше да ме е яд, ако ме бяха напердашили машинистът и Началника. „Какво общо има оня мизерник с това, та ще ми раздава правосъдие?“ – питах се и омразата ми към него растеше, растеше... С нея съм заспал и пак с нея се събудих рано на следващата сутрин. Тогава узнах нещо, което ми поддържа като балсам за ушите. Попивах всяка дума, изричана от баща ми:

– Снощи един влак е прегазил батко ти Мирослав. Знаеш го, дете му ходихме на войнишко изпращане. Сигурно се е разсеял нещо и паднал на релсите. Всичките колелета минали през него и сега майка му плаче. Можеше ти да си негово място и сега ние с майка ти да плачем за теб. Обещай, че никога няма да ходиш пак на гарата.

– Никога? – попитах.

– Никога! – включи се и майка ми като ехо.

– И когато порасна?! – не можех да повярвам.

– Не ми се прави на умник – вдигна ръка баща ми с разперени пръсти, което беше обичайното му предупреждение, че вече го изнервям и че всеки момент може да стане невидим. – Без нас няма да ходиш там.

– Добре, татко, обещавам! – казах и го прегърнах.

След това някак нетърпеливо попитах:

– Ще отидем ли на погребението на бате Миро?

Въпросът ми свари нашите неподготвени. Те се спогледаха и майка ми смотолеви:

– Погребенията не са за малки момчета.

– Нали ходихме у тях... – не разбирах.

Според моята непоковарена логика, щом веднъж бяхме ходили на изпращането на войник – в представите ми войникът отиваше на война и беше във вечна опасност да загине – това войнишко изпращане е било като подготовка за погребението. Наистина не разбирах защо децата не са желани там – все едно да участват в репетицията на училищна пиеса, но да не могат да присъстват на същинското представление.

Изгарях от желание да видя бате Миро за последен път – да се уверя, че е мъртъв и че повече няма да ме тормози. Но и да видя дали е станал на ваденка.

– Не може! – отсече баща ми.

Ревнах. Майка ми превърташе, когато плача – мисля, че това я караше да се чувства ужасен родител. Скараха се с баща ми дали да ме вземат на погребението. Силният аргумент на татко беше, че бате Миро е станал на кайма и че със сигурност ще го заровят в затворен ковчег. Това охлади ентузиазма ми. Писнах с пълно гърло и се примолих:

– Мамо, тате, не се карайте! Не искам да ходя.

Накарах ги да повярват, че отстъпвам, за да спра кавгата им – мисля, че всяко умно дете може да манипулира родителите си по такъв начин. Всъщност съм сигурен, защото не е рядкост, а често срещано явление. Разбира се, майките и бащите ослепяват от любов към отрочето си и избират да се лъжат, че детето им постъпва алтруистично.

И така – бате Миро беше първата ми жертва. Или първата, за която ми е известно. Тогава още не подозирах за дарбата си и това, което се случи със съседския мизерник, спокойно можеше да се причисли към възмездията свише или към случайностите – както и каквото ви е угодно. Трябваше да се събере поредица от такива случаи, преди да ми прещрака, че се образува странна и страховита закономерност.

Не мога да кажа, че бях проблемно дете. Макар родителите ми да ме дразнеха от време на време, бях склонен винаги да ги оправдавам – искаха най-доброто за мен, само дето обикновено им беше трудно да намерят верния подход. За съседите бях едно от онези вежливи и сладки момчета, които понякога ти се иска да ущипеш по бузката. Правеха го. За учителите пък бях един от най-добрите ученици; не, защото бях зубрач, а както казваха те, бях природно интелигентен.

Обичах часовете по български език и литература. Само в тях се чувствах в свои води и не ми се налагаше да се напругам, за да изкарвам шестци.

– Имаш усет към езика! – заяви с възхищение г-ца Иванкова, докато връщаше отлично оценената ми диктовка. – Мило дете, не спирай да четеш.

Искрено обичах тази учителка. Тя винаги беше добра с децата и приковаваше вниманието ни даже с красотата си. В погледа ѝ, както осъзнавам сега, след години, искреше особенният блясък на жена, която копнее да намери мъжа, отговарящ на всичките ѝ романтични представи за съвършен съпруг. И като дете знаех, че е доста наивна, както и че светът от книгите, които тя четеше, се различава от реалния свят, но я обичах до полуда. Разбира се, тази любов беше чиста – обичаш, защото знаеш, че и човекът насреща те обича. Толкоз.

Представа си нямам как се получи, но г-ца Иванкова се влюби в учителя ми по физическо възпитание. По принцип ми е лесно да се изразявам в писмен вид, но повярвайте, че и досега, след толкова много години, се затруднявам да опиша неприязънта си към този мъж! Той беше висок, строен, не прекалено светлокос, което не би било мъжествено, и зеленоок. Накратко, можех да разбера защо и другите учителки, много от които бяха омъжени, също се лигавеха пред него.

Проклетникът имаше и плътен глас, с който без затруднения можеше да накара женичките да примират в обятията му. Но на мен същият този глас ми действаше като един от назъбените ножове за хляб – с всеки звук гласът се връзваше по-дълбоко в

мозъка ми. Може да се каже, че болката беше толкова силна, че на моменти беше физическа.

И не се лъжете, че възневидях г-н Александров, понеже почна да ухажда г-ца Иванкова. Не беше ревност. Бях го намразил потрано, след един час по физическо, когато, за да ме накаже, уж без да иска, нацели ухото ми с волейболна топка и ми причини страдание, от което припаднах. Работата се състоеше в това, че след онази история с бате Миро вече ама никак не приемах да ми заповядват – „прави лицеви опори“, „прави коремни преси“, „клякай“, „скачай“...

– А бе, я-я-я... – казах веднъж на даскала и седнах на пейките в гимнастическия салон.

Да съм бил втори или трети клас тогава. Учителят не реагира и продължи да се занимава с другите ученици. Всеки път, когато някое от момичетата се контузеше или той твърдеше, че то може да има навяхване, опипваше бедрото му. Мислеше, че никой не забелязва как плъзва длан от вътрешната страна – свивката на коляното до дупето. На тези години няхах точна представа за секса, нито за различните извращения, свързани с него. Знаех, обаче, че г-н Александров прави нещо нередно, защото всеки път, когато мъж опипваше жена по такъв начин в някой филм, майка ми бързаше да загаси телевизора и не го пускаше, преди да ме отпрати с думите:

– Това не е за деца.

„Ако не е за деца, защо тоя проклетник опипва така повечето от съученичките ми?“ – питах се. Щом забеляза, че го следя и че не одобрявам това, което прави, даскалът ме цапардоса – уж да покаже „как се бие правилно сервиз“, но запрати топката право към главата ми. Гадина!

Опомних се в съблекалнята. Бяха ме преместили там, докато съм бил в безсъзнание. Училищната сестра ме питаше, моля ви се, как съм се чувствал. Познайте, как ли се чувствах, докато в същото време мръсният даскал, без да проявява какъвто и да било интерес към мен, говореше с другите момчета. Учеше ги да не повтарят грешките му:

– Ще тренирате и двете си ръце. Лявата, после – дясната, след това – пак лявата...

Казваше това, защото не пропускаше случай да отбележи, че при някои видове спорт мускулите на крайниците не се развиват в симетрия. Той беше бивш гребец и смяташе, че бицепсите на едната му ръка са по-малки, отколкото на другата. „Подобно е при спортистите, играещи тенис“ – уверяваше за кой ли път възпитаниците си, като не беше пропуснал да се разсъблече до кръста, за да илюстрира думите си. Бях непоқварено дете, но и достатъчно начетено, за да знам, че го правеше, за да дуе перки пред медицинската сестра.

Не можех да повярвам! Този щеше да ми спуска тъпанчето с топката, а сега беше готов да привлѝча вниманието на жената, която се грижеше за мен. Ненавиждах го от все сърце и за пръв път пожелах да остане само недоразвитата му ръка. „Другата да му изсъхне дано!“ – сетих се за думите на една баба, която беше царица на проклятията.

Една седмица след този случай всички забелязахме, че нашата учителка, госпожица Иванкова, е хлътнала до уши по даскала по физическо. Тя се държеше досущ като ония хлапачки от горните класове, които мислеха, че са намерили мъжа, с когото ще бъдат цял живот; беше разсеяна и със заваян поглед; ако в онова време знаехме какво представлява дрогата, най-вероятно щяхме да я заподозрем, че се е надрусала. Веднъж, докато се прибирах от училище, я разпознах в колата на г-н Александров – двамата се натискаха и ми стана притивно. Зачудих се, как е възможно прекрасно същество като нея да целува такъв отвратителен тип, и не исках да повярвам, че жените нямат самоуважение и са готови да приласкаят всеки мръсник – стига да изглежда като от реклама на афтършейв.

Връзката им продължи само една седмица. Даскалът скоро си намери друга обожателка, някаква никаквица от градчето – зная, защото го видях и с нея, отново в раздрънката му бричка. А не след дълго научи и г-ца Иванкова, която отказваше да приеме, че романсът с „мъжа на живота ѝ“ е приключил. Оплакваше се

на другите учителки, които лицемерно ѝ съчувстваха, точеше сополи скришом и като цяло не беше себе си. Отнасяше се лошо и с мен – веднъж направи груба забележка за несъвършенство на поредната ми диктовка:

– Писал си като с краката си – обяви пред целия клас. – От теб не очаквах такава мърящина.

Не можех да ѝ се разсъдя. Знаех, че виновникът е онзи мъж с уж неравномерно развитите мускули, който вярваше, че е роден за всяка жена, която беше склонна да го приеме с недостатъка, който, впрочем, до ден днешен смятам, че не съществуваше – за мен и двете му ръце бяха еднакви. Сега си мисля, че той също го е знаел, но е искал да го чува от жените, с които спеше – от тях е очаквал да го уверяват, че е мъж за чудо и приказ. А след като се беше събличал пред тях до кръста, за да огледат симетрията на лявата и дясната му половина, оставяваше само едно, преди да спечели мача – да им покаже и другата симетрия, на горната и долната част от тялото му.

Хитър беше проклетникът – не можеше да му се отрече. Това, че беше наранил мен и любимата ми г-жа Иванкова, щеше да му струва скъпо. Една вечер се прибрах в стаята си и се зачетох в една книга, която бях спечелил от учителката по литература в един ежегоден рецитал за поезия. Ученици от града и околните села се състезаваха в изразително декламиране на стихове. Без усилие тогава се класирах на първо място. Книгата, с която бях възнаграден от гордата г-жа Иванкова, беше „Време разделно“, а сцената от нея, която тази вечер силно ме впечатли, беше как един от героите бива набучен на кол, задето категорично отказва да промени вярата си.

Пожелах си нещо такова да сполети даскала по физическо – той също отказваше да изостави вярата си; тази, че има изконно право да разбива женски сърца. Не можех да му простя и задето едва не спуска тъпанчето ми с онази волейболна топка; не можех и не исках да му простя, задето се беше подиграл с чувствата на клетата г-ца Иванкова.

„Този мъж заслужава да умре“ – вярвах аз на заспиване.

Когато на следващия ден отидох на училище, събраха всички ученици в актовата зала.

– Деца – взе микрофона директорката, – сигурно някои от вас вече са научили, но... – След като овладя треперещия си глас, тя продължи: – Ние сме длъжни да ви уведомим, че при трагично стечение на обстоятелствата един от вашите учители... един от нашите любими учители, разбирате ли, вече не е сред нас. Г-н Александров снощи е загинал! Както за нас, така и за вас, това е истински шок. Ако някой почувства, че не му е добре, може да се иде у дома, днес няма да пишем отсъствия. Ако ви прилошее, веднага отидете при сестрата!

Чувствах се странно, но не бих казал, че ми беше лошо. Бях приятно развълнуван – ако трябва да съм честен. Настроението ми стана даже приповдигнато, когато видях, че и г-ца Иванкова не страда от загубата на „нашия любим учител“. Някак знаех, че и тя, също като мен, е изненадана, но изпитва удовлетворение от тази неочаквана развръзка.

Сега – години по-късно – си давам сметка, че за нея щеше да е много трудно или дори невъзможно да продължи да преподава в същото училище, ако трябваше всеки ден да среща в коридорите онзи, който я беше направил за посмешище, преди да я смени с поредната бройка. Щяха да се случат и други събития, заради които нямаше да завърша училището, в което тя преподаваше, но и до днес се радвам, че не се наложи тя да сменя работното си място заради онзи коцкар, който не пробираше жените – нито по външност, нито по възраст.

Предполагам, че, подобно на мен тогава, се питате – как е умрял г-н Александров. От клюките, събирани на парче от други ученици, от родителите им и от клюкарките в градчето, успях да навържа, че учителят по физическо беше загинал мъчително в автомобилна катастрофа – в същата лада, в която неведнъж го бях виждал да вози бройките си. Когато станал инцидентът, бил с поредната наивница, която обгрижвала любимия му мускул, докато шофирал. Мнозина вярваха, че това станало причина за катастрофата. Безразлично по каква причина, ладата изляза от

пътя и мантинелата се врязала в купето. Намерили Александров набучен на нея – едната му ръка била отрязана от ламарините, а единият му крак се държал на сухожилия. На място починала и любовницата му, главата на която по някаква причина била в слабините му и така стиснала зъби при сблъсъка, че според едни захапала, а според други – отхапала, оная му работа. Мъжът – това се знаеше със сигурност – не умрял веднага, а от болката и от обилната кръвозагуба.

Вярвате или не, след този случай дори не ми хрумна, че може да имам нещо общо със смъртта на учителя по физическо и оная нещастница, качила се в колата му. Както бате Миро не беше станал на ваденка под влака, а на парчета, така бях убеден, че не е редно да приравням онази мантинела и ламарините с острия кол от „Време разделно“. По-късно щях постепенно да се убедя, че даскалът умря набучен като на кол, понеже го бях пожелал заради впечатление от книгата.

Казано иначе, дотогава не се бяха натрупали „случайности“, за да прогледна за закономерностите. Още не... Осъзнаването, че имам невероятна и злокобна дарба, щеше да дойде скоро след смъртта на двамата ми родители.

Като момче, не живеех от ден за ден, а от филм до филм. За да ме разберете, ще дам пример. Обичах да чета, но повечето от книгите, които четях, бяха писани години и десетилетия, преди да попаднат в ръцете ми. С филмовото изкуство нещата стояха другояче – там бях винаги актуален и държах това се запази за вечни времена или поне докато съм жив. Както старците, болни от рак или друга коварна болест, си поставяха цел да доживеят до сватбата на роднина или до раждането на поредното внуче, така аз си поставях цел да съм жив и здрав до следващата серия от филмите за Батман.

Човекът-прилеп беше моят модел за подражание – той, също като мен, нямаше сила, каквато имаха повечето супергерои; той не убиваше, което – тогава вярвах – се отнасяше и за мен; през деня той беше човек, преди нощем (или основно вечерно време) да се превърне в Черния рицар и борец за справедливост. Лесно

намирах паралели между Батман и себе си, доколкото денем и аз бях нормално и добро момче като Брус Уейн, преди вечерите да се размечтая и да раздавам безмилостно правосъдие на онези, наранили мен и близките ми.

Ако не ме лъже паметта, беше 1992 година и предстоеше да излезе „Батман се завръща“. Ще кажете – има и по-добри филми за Черния рицар. Няма да споря с вас – аз очаквах историята за Пингвина и Жената-котка, както религиозните вярващи очакват Второто пришествие на Исус.

Опитайте да си представите как се почувствах, след като баща ми обяви, че той и майка ми няма да ме вземат със себе си на кино. Искали – каза пред съседката, дошла да ме наглежда – да прекарат „необезпокоявани“ вечерта на десетата годишнина от сватбата им. След филма щели да отидат на ресторант, а след вечерята – ако не се беше случило онова, което щеше да им се случи – вероятно щяха да се изучкат страстно в някой хотел, както са го правили, преди да се родя и да попреча на щастието им. Може би чак на сутринта щяха да се приберат у дома, при мен, единственото им дете, което, както мислех тогава, като че ли ги „обезпокояваше“ със самото си присъствие. За много неща им бях прощавал, понеже чувствах любовта им. Сигурно щях да им простя за още повече, ако не бяха умрели. Но за едно не мога да им простя до днес – не ме взеха да гледам новия „Батман“; макар да знаеха, че очаквам с нетърпение филма и че светът ми тогава се въртеше около него.

Същата вечер заспах рано. На сутринта се събудих от странен шум в къщата. Оказа се, че във всекидневната се бяха събрали близки и по-далечни роднини – едни от тях подсмърчаха, докато други словоохотливо даваха показания на полицаите. Веднага щом ме забеляза, леля ми, която беше сестра на мама, дойде и ме прегърна – на нея се беше паднала трудната задача да ми каже, че вече съм пълен сирак.

До днес не знам повече от онова, което научих онази сутрин – някой беше нападнал родителите ми, след като си тръгнали от ресторанта и поели по една тиха уличка към дома. Баща ми се

изрепчил на непознатия и получил седем (според друга версия девет) намушквания с нож. Майка ми била прободена веднъж, но пък право в сърцето.

Плаках дни наред, докато мислех, че този кошмар нямаше да се случи, ако майка ми и баща ми ме бяха взели да гледам с тях филма. Щяха да пропуснат ресторанта, за да ме сложат навреме в леглото, но щяха да са живи. Дори да ни бяха нападнали след киното, баща ми едва ли щеше да рискува и в мое присъствие да предизвика онзи главорез.

Ще ми се да вярвам, че нямам вина за ненавременната смърт на родителите ми, но... Леля беше първата, която забеляза, че съм надарен с ужасна дарба. Всъщност тя използва по-различна дума – „проклятие“, за което не можех да ѝ се сърдя. Не можех и да я обвинявам, когато един ден ме остави в сиропиталище и никога повече не дойде да ме види. И само заради това, че не ѝ се сърдех, се надявам да е жива. Но не знам – аз също никога не я потърсих след този ден.

Докато живеех при нея, след като тя ме осинови, се случваха неприятности и един подир друг загиваха ухажорите ѝ. Падаше си, смятах, по кретени. И двамата с нея трябваше да сме слепи, за да не забележим открояващата се закономерност, че рано или късно умираше всеки, който някак ме е наранил. Само аз знаех, че смъртта, която застигна поне половин дузина нещастници, беше такава, каквото я виждах във въображението си – странно и доста зловещо, нали?

Сиропиталището се оказва огромно изпитание! Не сте ли били на такова място, няма да го разберете. И да сте израснали там, пак има голяма вероятност да си останете невежи. Излишно е да подчертавам недостатъците, за които всеки се досеща – бях в изолация, доколкото училището и домът ми се намираха в една и съща сграда; сградата пък беше на километри от най-близкото населено място. Само от това човек можеше да оскотее, но то беше само началото. Просто ще спомена студенината на много от възпитателите, както и безхаберията им, че по-големите деца тормозеха нас, по-малките.

Изброеното дотук е това, което „знае всеки“ или поне може да се досети, стига да има приличен житейски опит, да чете книги и изобщо – да не е социопат. Това, което човек узнава лично на едно такова място, е, че децата там, макар и в различна степен, проявяват Стокхолмския синдром – психологически феномен, при който жертвата се привързва към мъчителя си и понякога го защитава на думи и дела.

Не бях изключение – този синдром ми позволи да оцелея и в същото време съхрани живота на неколцина от възпитателите и на повечето от децата. Ако не беше така и като имаме предвид смъртоносната дарба, щях да остана единственият жив, преди да ме откарат в друго сиропиталище...

И като казвам всичко това, не мислете, че в изповедта си ще пропусна жертвата от онова място. Имаше такава. Просто, ако не беше Стокхолмският ми синдром, може би щяха да са много повече. Убих един от онова място, понеже той извънредно се постара да го заслужи. Веднага след попадането ми там лично директорът ми показа „кой командва парада“. Още през първата вечер той ме преби, понеже твърдо отказах да си легна в точен час. Искях да дочета една започната книга, а отделно се запънах, понеже не бях „в затвор със строг тъмничен режим“. Мисля, че използвах точно тези думи. Директорът ме завърза за радиатора и ме нарича. А когато на втората вечер отново имах мнение по въпроса с часа, определен за лягане, той повика няколко от поголемите момчета. Измъкнаха пружинения матрак от леглото ми и го изправиха до стената. Завързаха ме за четирите крачета на рамката и ме смляха от пердах. Не мигнах цялата нощ, като насочих гнева си към директора. Не исках да се сърдя на децата, защото те участваха в „парада“ под неговата команда. Заспал съм с мисълта, че този мъж трябва да умре, като изпита моята болка и унижението ми.

Представете си изненадата ми, когато на следващия ден той дойде на работа – беше бит, ако се съдеше по посиненото му око, но беше жив. След този случай щях да науча, че дарбата ми е обвързана с някои условия. Едно от тях, както се оказа, беше,

че поръчката на специално убийство се нуждае от повече време за подготовка и изпълнение.

Оказа се, че директорът, когото си бях набеleyзал, от години изнасял храната, предназначена за нас, сираците. Говореше се, че бил доставчик на един магазин в близкото градче, а жена му продавала. Дватама си бяха завъртели семеен бизнес и никак не им присядало, задето крадат от деца. Те не бяха предвидили, че в сиропиталището той може наистина да командваше парада, но навън имаше къде-къде по-големи риби. Пред едни от тях той не беше риба, а мръвка – жалък планктон. Ако за няколко години директорът някак беше успявал да поддържа магазина си заради покровителството на кмета, наскоро дошъл нов кмет, а с него – лоши времена за бизнеса.

Разбирате ли – когато дойде нов феодал, първото, което той прави, е да пусне копоите си, за да душат: 1) кой от местните е надежден; 2) кой от тях се нуждае от убеждаване, че трябва да засвидетелства почит към господаря; 3) с кого не е възможно да се работи съвместно при никакви обстоятелства. Тъй като беше планктон, директорът ми не се познаваше с новите големци, но, понеже сам се имаше за голяма работа, отказваше да приеме, че трябва тепърва да угодничи на новия кмет и другарите му. Те пък, от своя страна, в началото смятали, че директорът е сред онези, които просто се нуждаят от „малко убеждаване“. След като не получили „наема“ за магазина в града, възпитателно го поступали и му дали два дни, за да осъзнае ситуацията. Според друга версия, която по-късно щях да чуя от един разговор между лелките в сиропиталището, дали три дни срок на директора, но не го дочакали до края. Все тая, мафиотите решили, че няма да могат да работят с нашия човек. И не искали, тъй като решили да поставят свой човек в сиропиталището. Часовете на сегашния директор били преброени.

Два дни, след като ме преби и се яви със синината, той умря по начин, който напълно ме удовлетворяваше. Говореше се, че в дома му нахлули няколко цигани, изпратени от... сещате се. Те цяла нощ го изтезавали, за да им каже кода за сейфа. Отказал да

им го даде дори когато групово изнасилили жена му. Склонил, само защото го заплашили, че го чака същото. Версиите, които се разказваха за станалото след това, се различаваха. Циганите не простили и на директора, преди да го убият, твърдяха едни, докато други мълвяха, че никой не знае със сигурност, защото не са му правили аутопсия. Излишно било, тъй като причината за смъртта му и тази на жена му била ясна – посечени с брадва от „неизвестни извършители“.

Когато стана смяната на властта в града и в сиропиталището, пострадахме и ние – сираците. Не, защото новият директор беше като предишния. Всъщност – като изключим това, че си беше мафиот и въртеше далаверите си – даже го харесвах. Имаше и добри черти – падаше си сладкодумен и беше винаги дружески настроен. Той държеше на дисциплината, но знаеше и как да я наложи. Побоищата на по-големите деца над нас, по-малките, отшумяха за седмица. Лошото, което дойде с новия ни директор, беше, че хранителните дажби съвсем намаляха. Иначе готвеха по-вкусни гозби. Сега мисля, че мафиотите доставяха по-скъпи храни, само дето по-голямата част не стигаше до нас, а отново до частните им магазини.

Новият директор беше цар на бизнеса с деца! Смятайте, щом успя да намери купувачи дори за мен. Вече бях над 10-годишен, а клиентите основно търсеха новородени и малки хлапета, които нямаше да помнят, че са осиновени, и щяха да обичат новите си родители като биологични. И аз опитах, но определено не успях да обикна мъжа и жената, които ме бяха напазарували. Нито те – мен. Помня, че глупачката не ми даде време за адаптация и още първата седмица, моля ви се, вече се цупеше, задето не ѝ казвам „мамо“. Съпругът ѝ пък беше един от онези спортни манияци, които карат синовете си да „заякват“ – преди да са навлезли в пубертета. Тъпак! „Какво като е як? – питах се. – Цяла планина от мускули да стане, това не променя тъжната истина, че не може да направи свое дете.“

На втория месец осиновителите ме върнаха. Може би това нямаше да им струва живота, ако не бяха обяснили на директора

причините за решението си и то в мое присъствие. За жената бях „малък неблагодарник“, а за мъжа – „малък педераст“. Години по-късно, когато излязох от сиропиталището, щях да ги потърся, за да видя как живеят. Не ги намерих на познатия адрес. Някак знаех, че отдавна са умрели.

Заради Стокхолмски синдром или по друга причина, наистина обикнах сиропиталището. То ми даваше всичко – храна, колкото да не свърша от глад; облекло, колкото да не студувам съвсем през зимата; книги на килограм, откакто новият директор почна да върти далавери дори с една библиотека. Но най-важно беше, че имах време да изуча дарбата си и всичките условия, с които беше обвързана и ограничена.

Вече изповядах, че най-често убивах хора буквално от днес за утре, но понякога ми отнемаше много мисловни усилия и повече време – три дни, три месеца и тъй нататък. По неизвестна за мен причина срокът като че ли беше обвързан с тройка, но никога повече от три години.

Друго условие беше, че трябваше да съм виждал жертвата си на живо. Нещо ми подсказваше, че мисълта ми върши основната работа. Но без очите не се получаваше. Трябваше непременно да съм се срещал с мишената си.

Това го разбрах, след като безуспешно опитвах да унищожа хора, които бях виждал само на снимки във вестниците. Имаше и типове, които не познавах даже на снимка, но исках да умрат – такъв беше един диктор, записващ книги на английски. Да, в сиропиталището бях научил чуждия език и имах личен плейър, на който слушах аудио книги – машинката ми беше подарък от директора. Бях очарователното и ученолюбиво дете, което той можеше да води по приеми и да използва като нагледен пример за чудесно управлявания от него приют. Бях „лицето от плаката“ на сиропиталището – това е само образно казано, разбира се, но придобивките бяха реални.

Та, мразех оня диктор! Той заставаше като бодлива преграда между мен и съдържанието на книгите. Как да ви обясня, за да ме разберете?! Ако аз бях на неговото място, щях да опитам да

бъда незабележим за сетивата ви; като мисълта от творбата на автора, но проявяваща се в звукова форма. Онзи помир имаше друга представа за нещата. Той – незнайно защо – държеше да ме занимава със себе си. Правеше се на интересен с ония ми ти драматични паузи и въздишки, сякаш беше актьор на Бродуей, а не прост безименен диктор.

„Чети като хората бе – беснеех. – Или чети с равен глас!“

Не, той държеше да ми чете снобски. Сякаш с всяка изричана дума искаше да ми напомня, че за него литературата е важна и че тя осмисля жалкия му живот. Потапя се в нея, видите ли, и така скучното му битие добива цел. Само дето мен никак не ме вълнуваше вътрешният му свят.

– Искам да чуя автора, без да мисля за тебе, дебил! – крещях на глас. – Умри, животно!

Не умря. Все повече звучащ като отегчен педераст, дикторът щеше да записва книги и десетилетия по-късно. Не беше пред очите ми, иначе...

Трето условие на дарбата ми беше, че можех да я използвам само срещу хора. Един-два пъти съм казвал „умри, животно“ на истински животни, но нямаше последствия. Струва ми се, че те, зверовете, никога не могат да ме наранят толкова дълбоко, че да пожелае искрено смъртта им. Винаги можех да ги оправдая – те нямаха човешки разум.

Хората! Като дете, от тях очаквах да не са зверове. Когато ме наказваха без повод или твърде сурово за някоя дребна пакост, тогава преставаха да бъдат човеци, поне за мен, и исках да мрат като кучета. Мисля, че това беше най-важното условие в дарбата ми – тези, които убивам с мисли и поглед, да са ми причинили силно лично страдание!

Ето защо така и не можах да убия нито един политик, нито една от вестникарските проститутки, нито повечето мафиоти, с които първите бяха съдружници. Като споделих, че съм опитвал да ликвидирам някого по снимка, имах предвид такива хора. Но никога не се получаваше, въпреки че бях съсредоточен и влагах цялото си старание.

Дарбата ми упорито отказваше да се прояви, понеже никой от тези хора не се беше заял *с мен* – не ме беше засегнал лично по един или друг начин. Това, което те правеха или пък отказваха да свършат, разбира се, ме засягаше, доколкото засягаше всеки друг човек от народа. Но аз бях тяхна *косвена* жертва, агресията им не беше *персонална*.

След като осъзнах това правило, ме осени идеята да работя като убиец на отрепки.

Реших да се сближавам с престъпници и с разни гадини, за да мога да ги видя на живо, преди да направя така, че да ме наранят и да задействат дарбата ми. Беше чудесен план, който ме караше да се чувствам като един от супергероите, нагърбили се с грижа за добруването на своя град. Моите цели бяха още по-високи – да покровителствам цяла България, а защо не и света! Макар да бях вече в пубертета, когато ми хрумна това, по-скоро съм бил дете, отколкото мъж. Защото щяха да минат още години, преди да порасна и да разбера, че осъществяването на добрите идеи не винаги е толкова просто.

По начало имах достъп до дребните престъпници. Един от тях беше самият директор на сиропиталището. Както споменах във връзка с произхода на онзи плейър, с него се сближихме. Аз му осигурявах алиби, че се справя безупречно като ръководител на това забравено от Бога място, а той се грижеше да имам новите книги, за да впечатлявам приятелите му с ерудиция; обнови се и гардеробът ми, защото скъпите парцалки бяха от първостепенна важност за парвенютата от хайлайфа; като че ли и дневното ми меню стана по-богато.

– Сега растеш и трябва да ядеш! – директорът умееше да си служи с думите и често говореше в рими. – Е, кажи, какво се случи на събитието...

Когато той ме попита това, се връщахме от благотворителен коктейл, организиран от съпругата на местна мутра в градината на новата ѝ вила. От пръв поглед беше ясно, че тя искаше да се изфука пред другите мутреси. Някой ѝ беше подхвърлил идеята, че, ако партието има благотворителна цел, медиите ще го отразят

като „важно събитие от деня“. В онези години новобогаташите само това чакаха.

А моята роля в този цирк беше за сетен път да се покажа като възплъщение на „децата в неравностойно положение“, които са намерили пътя в живота си, благодарение на тях, филантропите, откриващи и оценяващи скрития потенциал у другите хора. Тази игра я владеех до съвършенство – от мен се очакваше да се кача с гордо вдигната глава на импровизираната сцена (до мраморния фонтан, защото и той трябваше да се вижда в репортажите) и да издекламирам едно стихотворение.

Толкова добре знаех „Градушка“ на Пею Яворов, че можех да го рецитирам и насън. Но – кацнал на онази сцена – онемях след първите два куплета. Цялото ми внимание се насочи към един от гостите в публиката – Иво Карамански! По-рано го бях виждал само на снимки. Небръснат и с циничен поглед – бандитът беше лесен за разпознаване.

Обзе ме еуфория, когато осъзнах, че се разкрива възможност още първата ми голяма мишена да е един от кръстниците на българската мафия!

Втренчен в него като хищник, го предизвиквах на ум:

„Хайде, копеле, подиграй ми се пред всички!“

Но, леко усмихнат, Карамански мълчеше. Както останалите, беше убеден, че съм забравил стихотворението и чакаше да види как ще изляза от положение. Никой не се опита да ми подсказе следващия куплет, защото, сещате се, никой от присъстващите не го знаеше. Провал.

– Кажете ми, какво стана? – директорът пак ме попита, докато шофираше на връщане.

– Иво Карамански – отвърнах му най-сетне.

– Да не се уплаши от него?!

Отрекох.

– Просто не очаквах да го видя там – добавих по някое време и се загледах през страничното стъкло. – Ама хич не очаквах, да ви кажа, г-н Директор!

– Защо? – осведоми се той.

– Смятах – обясних, – че го разследват за смъртта на онези войничета, дето изгоряха наскоро в камиона. Срещу Карамански няма доказателства, но това няма значение за мен. Аз знам, че е замесен по някакъв начин.

Събеседникът ми не отговори. Той не беше достатъчно важен, за да се движи в най-близкото обкръжение на Иво Карамански и едва ли знаеше нещо повече от мен. По всичко личеше обаче, че теорията ми го заинтригува.

– Той е недосегаем – замисли се на глас. – В джоба му са и полицаи, и съдии, и политици.

– Няма недосегаеми хора – възразих. – Виждаш ли ги с очите си, можеш да ги убиеш!

Директорът се засмя. Той знаеше, че съм особняк и че просто тази вечер съм по-странен от друг път. И най-важното за него беше, че филантропите бяха развързали кесииите. Прибирахме се с пълна касичка, макар да не бях завършил цялата „Градушка“ – щеше да има пари и за сиропиталището, и за него. Нищо не би развалило настроението му.

Аз също бях приятно развълнуван, въпреки че се стараех да не ми личи. Бях убеден, че отново ще ми се отвори възможност да предизвикам смъртта на Карамански. Не питайте откъде бях толкова сигурен. Наречете го интуиция или както щете, но този мафиот за мен беше мъртвец.

Самият Карамански, разбира се, все още не знаеше, че дните му са преброени. Добре де, можеше да отнеме не дни, а години, но не повече от три. Всичко, от което се нуждаех, беше втора среща с него, по възможност насаме – очи в очи, както се казва, за да е по-сигурно, че ще успея да го подразня. Все някак щях да го накарам да ме нарани *лично*...

В известен смисъл той вече ме беше наранил лично, но явно не достатъчно. Когато стана онзи „инцидент“ с камиона, в който изгоряха войниците, почти бях навършил шестнадесет години – скоро щях да получа паспорт, а веднага след това и да се заведа на отчет във военно окръжие. Може да се каже, че бях наборник, а това беше нещо като войник.

Трагичната история на младите бойци, които бяха убити на онова шосе, успя да ме жегне. Но колкото и да опитвах да се почувствам ангажиран с нея, не се получаваше. Затова трябваше да се видя отново с Иво Карамански – зарекох се, че тогава ще съм подготвен и непременно ще задействам отброяването на последните му дни или години.

Разберете ме правилно, за мен нямаше значение дали той има пръст в гибелта на войниците. Безспорно беше извършител на други престъпления. И си беше повярвал, че е безсмъртен, едва ли не божество. Аз пък исках да го опровергая – за мен той беше смъртна отрепка и нищо повече.

Имах идея как да подреда събитията. За да не будя съмнение у директора, проявих търпение и почнах да го подработвам два месеца след онзи благотворителен цирк. Успях да го убедя, че в самото сиропиталище също могат да се провеждат инициативи за набиране на средства.

– Например за Коледа – подхвърлих, сякаш тази идея ми беше дошла спонтанно. – Ако направим рецитал тук, на място, ще се включат и другите деца. Всеки ще даде своя принос. Някой ще каже стихче, друг ще изпее песен... Бих предложил и театрална постановка, г-н Директор, но се опасявам, че няма да успеем да се подготвим до Коледа.

Директорът се замисли над предложението ми. Личеше, че като цяло му допада.

– Вие няма да имате грижа за нищо! – уверих го. – Ще работя денонощно с другите деца. От вас, както се казва, се очаква само да осигурите публиката.

Прекрасно знаех, че платежоспособните му приятели се броят само на пръстите на двете ръце.

– Ще е супер, ако дойдат от телевизията – размечтах се.

Вече знаех, че единственият начин да привлечем интереса на медиите, беше присъствието на известна личност. По-важното – знаех, че директорът го знае. Такава знаменитост в приятелския кръг на приятелския му кръг беше само Иво Карамански. Нямах представа дали местните новобогаташи ще убедят мафиота да

дойде отново насам, но бях напълно сигурен, че директорът ще ги помоли поне да го поканят.

И така, на 20 декември 1995 година Иво Карамански седна на първия ред в спортната зала, която бяхме пригодили за рецитала по случай приближавашото Рождество. В този ден журналистите бяха твърде заети – пазеха се взаимно с протестни декларации заради уволнението на колегите им от БНР. Останалите пишеха за пристигането на поредния мироопазващ контингент на НАТО в Босна и Херцеговина. Ако не броим застаряващата репортерка от регионалния вестник, събитието в сиропиталището не беше нито първа, нито последна грижа на медиите. По принцип това нямаше да ме разстрои, ако не се надявах присъствието им да ми осигури шанс за оцеляване след безразсъдството, което се канех да извърша малко по-късно.

„Дори Карамански – мислех – не би ме убил пред камерите.“

Камери обаче нямаше и ме достраша. Избрах да се убедя, че ме е налегнала обикновена сценична треска и че по-страшното в случая е нещо друго:

„Ако не го направя сега, едва ли ще имам трета възможност.“

Тържеството започна. Другите деца нямаха моя опит и талант в рецитирането на стихове; не бяха ходили на уроци по солфеж, така че, макар да бяха мои братя и сестри, трябва да призная, че аз също едва ги изтърпах. Забелязах, че Карамански се оглежда, сякаш се канеше да си ходи.

„Сега или никога!“ – казах си и излязох на сцената, въпреки че передих няколко от децата.

– Дами и господа – започнах, след което се представих. – Не намирам думи да изразя какво удоволствие е за мен, да споделя с всички вас едно мое авторско стихотворение. Ще го посветя на г-н Иво Карамански!

Начинът, по който се изразявах, загатваше, че предстои нещо с класи над всичко видяно и чуто до момента. Щом споменах поименно най-прочутия гост, журналистката, която седеше до него, ентусиазирано заръкопляска, като така даваше пример и на останалите, да я последват.

„Мамка ти и на тебе, дърта мършо“ – казах си, преди да заема стойка, приковаваща вниманието на публиката, да се прокашлям и да започна с мощно:

Хора-а-а!

*Чуйте моя меден глас:
убиец седнал е сред нас!*

Всъщност гласът ми не беше меден, а пубертетски и дразнеш, но, тъй или инак, важното изречение беше второто. Тишината в драматична пауза можеше да се реже с нож. Някои може би се лъжеха тогава, че съм едно от от децата с изостанало умствено развитие, но, преди да им е хрумнало да отнемат думата ми, се провикнах с фалшив патос:

*Забравихте ли онези войници?
Онези живи изгорени душици.*

*Убиецът им не е Ганьо Балкански,
а оня урод там... Иво Карамански!*

До ден днешен съжалявам, че не присъстваха фотографии от медиите, за да снимат израженията в публиката. Всичките тези палячовци ме зяпаха като препарирани – включително самият Карамански. Повечето отказваха да вярват на ушите си, а онези, които проявяваха бързи мисловни процеси, умело си докараха убедителен разсеян вид.

Бедничките – не знаеха, че най-доброто в изкуството винаги се оставя за последно:

*А бе, Карамански, мафиотино Иво...
К'во ме запяхи кат' животни диво?*

*Едно да знаеш, не мога да те трая,
на живота ти му приближава края!*

И като казах „края“, сложих край на празничната вечер. Без да сваля очи от мен, Иво Карамански стана от мястото си и повика директора с особено движение на показалеца, което можеше да се тълкува единствено като:

„Я ми ела тука, да те питам нещо!“

Не помня с подробности какво последва. Причерня ми. Знаем само, че очаквах изродът да извади пистолет и да ме застреля на сцената, от която не можех да сляза. Стоях като парализиран и дишах тежко, а пръстите на ръцете ми бавно се засвиваха не по моя воля. По-късно щях да прочета в една книга, че се дължало на огромното количество адреналин. По някое време вече съм се свлякъл на земята.

Когато се съвзех, бях в кабинета на директора в компанията на самия директор и на Карамански.

Те говореха помежду си:

– Разберете, г-н Карамански – обясняваше директорът с глас, който подсказваше, че казва това не за първи път. – На момчето малко му хлопа дъската.

Мафиотът също като че ли повтаряше своя реплика:

– И ти не си знаел за стихчето му!?

– Нали това ви обяснявам, г-н Карамански! – сякаш проплака другият мъж. – Непредвидим е. Бях на всичките репетиции и до последната стихотворението му беше друго... За лято в Созопол, за чайки и море.

В този миг и двамата разбраха, че ги слушам.

– Убий ме, де! – присвих очи към Карамански.

– И що да те убивам? – застана той до стола ми, но отстрани, така че да не го виждам.

– Защото си боклук – отвърнах, – друго не можеш.

Очаквах мафиотът поне да ми забърше шамар, което щеше да ми свърши работа. Но не...

– И кои хора съм убил според тебе? – зарзпитва ме той.

– Ти си знаеш... – смотолевих.

– Дрисльо-о-о – Карамански сграбчи лицето ми и ме обърна към себе си, – има по-гадни неща от смъртта. Ако ти се случат,

ще се молиш за смърт. – Както стоеше прав до стола ми, пред очите ми беше коремът му. – Мога да те пребия сега или да ти скъсам гъза по другия начин. Кое от двете ще запомниш? Аре, кажи де, кое си избираш?

Разбрах идеята му. Не отговорих, понеже и двата варианта ми се струваха, меко казано, неприятни. Толкова ли не можеше да ми зашлеви една сочна плесница и да си отиде? Карамански не възнамеряваше нищо подобно:

– Пич си – каза. След това погали бузата ми с ръката, с която беше държал лицето ми. Действията му можеха да се разбират и като леки шамари, но във всеки случай не бяха силни. Нямахме да задействат дарбата ми.

Предизвиках го:

– Жалко, че не мога да кажа същото за теб.

Думите ми го накараха да се засмее. Вече губех увереност, че ще мога да се справя с него.

– Какво се хилиш бе? – станах от стола.

– Престани! – извика паникьосаният директор.

Не му обърнах внимание. Говорех на бандита, когото твърдо бях решил да пречукам:

– Сега ще ти кажа нещо, пък да видим как ще се хилиш след това... – Помълчах три секунди да нагнетя напрежението, преди да се излея: – Ти си отрепка, от най-долните при това. Ето как си представям, че си убил войниците... Понеже не си най-отгоре в йерархията, си изпълнявал заповед. Проблемът е, че си приел да свършиш мръсната работа с удоволствие! Известно време ти и другите изроди с теб сте карали след военния камион. По едно време си решил да се направиш на интересен и си се качил на предния капак на колата, за да правиш маймунджилъци. В това време войниците са те гледали от каросерията и са се чудели на акъла ти, доколкото го имаш.

Карамански ме слушаше, а блясъкът в очите му беше див. По всичко личеше, че го дразня.

– Ето какво ще да е станало... – свирепо го гледах и аз. – Един от войниците те е разпознал и ти е казал свойски: „Иво-о-о, като

булка си се качил на предния капак!“ Момчетата в камиона са се размели на майтапа. Чул си и подигравателния смях дори на твоите хора, онези в купето на колата. Тогава ти си откачил и в пълна злост, но уж с чиста съвест, си дал знак да се задейства планът за убийството.

След поредна пауза поклатих глава:

– Но се лъжеш, че съвестта ти е чиста! Убихте четиринадесет млади мъже, някои от тях съпрузи и бащи. Не ми казвай, че не изпитваш никакво угризе...

Звучният шамар, който Иво Карамански ми нанесе, беше това, на което се бях надявал. След него последва удар в слънчевия ми сплит, който ме накара, останал без въздух, да се строполя на земята. Мафиотът здравата ме нарича, а когато прецени, че само един шут повече можеше да ме убие, изрева победоносно и се обърна към директора:

– Мъртъв си, разбра ли? Дрисльото също е мъртъв. И двамата сте мъртви! – Преди да излезе от стаята, се надвеси над мен и каза: – Добрите момчета отиват в рая, а лошите – там, където си пожелаеш. Честито, дрисльо... Добър или лош, и в двата случая печелиш екскурзия до оня свят!

Карамански беше прав за едно – има по-лоши наказания от смъртта. Едно от тях беше очакването на края. Месеци след тази случка очаквах той да се върне в сиропиталището, за да се гаври с мен по всевъзможни начини, преди да се отегчи и да ми тегли един куршум в главата.

Това обаче не се случи – нито дни, нито месеци, нито години по-късно. Всъщност точно три години по-късно, на 20 декември 1998-ма, дарбата ми поднесе коледна изненада за българския народ, уморен от мутри, като Карамански, и цялата политическа и мафиотска пасмина. Един от приближените на мръсника го очисти с два куршума в главата. Случило се на събитие, което може би е наподобявало онова в сиропиталището. Гостували са достатъчно свидетели, за да разкажат и да се запомни. Ако щете вярвайте, но аз също бях изненадан от развързката. Дарбата ми беше невероятна! Отпразнувах най-великото Рождество. Не се

определях като вярващ, но тогава благодарих на всички богове за свръхестествените способности, които имах. И за пореден път се зарекох, че ще ги ползвам за очистване на политици, мутри, журналисти и други престъпници.

Когато убиха Карамански, бях в казармата. Там изкарах един паметен месец. За разлика от станалите новобранци, аз никак не се страхувах от извращенията, за които периодично пишеха в пресата. Знаех, че „старите кучета“, които имат глупостта да ми посегнат, нямаше да доживеят до следващата сутрин. Влязох в поделението в много добро настроение. Радвах се на новата си прическа (бях подстриган до кожа) и се изпълвах с надежда, че смяната на средата ще доведе до нови запознанства. Показах се прав – момчетата от моя набор бяха страхотни; те разказваха вицове, пред които бледнееше остроумието дори на любимите ми автори. Бях забравил, че реалният живот може да е интересен и забавен като онзи в книгите.

Единственото, което не харесвах на казармата, беше ранното ставане и сутрешната физзарядка. Четях с фенерче до малките часове, а рано сутрин старшината нахълтваше, за да ни разбуди с викове и да ни поведе за гимнастика на двора. Нима военните забравяха, че те също са били млади и са се нуждаели от лично време и пространство. Да не би да не са се събуждали с ерекция, както нас? Никак не ми харесваше тази работа със ставането по никое време и ненавиждах термина „физзарядка“ – бях готов да се обзаложа, че е внос от времената на СССР, както повечето от другите казармени мурафети.

Един ден, след като бях нагрубил старшината и бях отбелязал, че е дебел, ме издири някакъв майор:

- Ти си ли проблемният редник? – попита той.
- Тъй вярно – отвърнах. – Предполагам, де.
- След мен!

Последвах го до стая с табела „НАЧАЛНИК ЩАБ“.

– Седни – каза майорът и изчака да се подчиня, преди да се настани срещу мен.

Двамата помълчахме, докато аз оглеждах „щаба“ му.

– Не се прави на шут – прониза ме с поглед той – пред друг номерата ти може да минават, но не пред мен. Толкова отдавна се занимавам с обучението на младежи като теб, че ми трябват две минути, за да ви преценя. – Без да сваля острия си поглед от лицето ми, заяви спокойно: – Редник, за мен няма съмнение, че имаш сериозен проблем с авторитетите. В казармата това може да има непредвидими последици. – Намръщи се, запали една цигара и закима сърдито насреща. – Разваляш морала на другите войници. Офицерите се чудим какво да те правим. Ако следваме устава, трябва да те изпратим в карцера... Обаче от личен опит знам, че това няма да те поправи. Някой ден може да прещракаш нещо и да ни изпозастреляш.

За последното той грешеше. Нямах да си помръдна пръста, защото дарбата ми позволяваше да премахвам враговете си само с мисъл и поглед.

– Чувал ли си за Георги Китов? – майорът смени темата, или така ми се стори първоначално.

– Археолога?! – изненадах се. – Разбира се, кой не е чувал за „българския Индиана Джоунс“.

Военният кимна доволно.

– Китов прави разкопки наблизко – обяви. – Решихме да пазим обекта му от иманярите. Редник, предлагам лично да се заемеш с охраната. Помисли си! Длъжен съм да те предупредя, че, ако откажеш, губиш подкрепата ми. Откакто си псувал старшината, другите офицери искат да те пратим в карцера. Аз не го искам, но трябва да ми помогнеш.

„Голяма работа, че съм псувал оня дебелак – казах си, – да не би смъртта му да е за предпочитане...“

Направих се на замислен над предложението.

Макар да не познавах на живо археолога, вече имах съставено мнение за него. Бях чел някои от трудовете му и човек трябваше да е глух, за да не е чувал медийните му изяви. Не го харесвах – никак! Но работата за него ми се струваше за предпочитане пред карцера – невероятно място, за което бях слушал от историите на останалите новобранци.

Майорът ме запозна с Китов същата вечер. Или по-точно те се разбраха помежду си, че аз ще пазя обекта, след което военният напомни „да си опичам ума“ и си отиде. Щяха да минат няколко дни, преди да разбере, че археологът не ме понася. В началото ме толерираше, но, когато се осмелих да му задам едни въпроси, свързани с професията му, на които той не пожела да отговори, започна да ме избягва. Понякога му се получаваше, но и аз не се отказвах – бях настоятелен.

– Махай се! – веднъж ми се развика Китов. – Когато аз съм на обекта, нямаме нужда от тебе. То... по принцип нямаме нужда от тебе, но поне не ми пречи!

Казано иначе, военните не правеха услуга на Китов, а той им беше помогнал да се отърват от мен. Сещате се, ако бях останал в поделението, щеше да се стигне до дисциплинарни наказания и може би дори до преждевременното ми уволнение. Щяха да се задават неудобни въпроси:

„Кой е изпратил в казармата това болно момче? На наборните комисии нали уж ги преглеждат?“

Психиатърът от комисията си беше свършил работата. Помня, че го бях предупредил: „Изпратите ли ме войник, фуражките ще станат на луди“, като имах предвид, че ще използвам дарбата си за мъст и самозащита. За психиатъра това беше знак, че може и да съм проблемен, но съм нормален. Сега си мисля, че може би трябваше без заобикалки да го предупредя за това, на което съм способен. Ако му бях разкрил дарбата си, той едва ли щеше да ми повярва. И ако бях достатъчно убедителен, вероятно щеше да пише, че съм „негоден за военна служба“. Тогава обаче не знаех кое ще е по-добре – да се скатая от казармата или да се укривя в нея от Иво Карамански.

Както и да е, поради това, че бях израснал в сиропиталище и че директорът ме беше описал като „нестабилен“, ме определиха за „ограничено годен“ и ме пратиха на „лека служба“. Вярвах, че в поделението ще съм в безопасност. Първите дни бях войник за пример и се стараех да не се набивам на очи. Едва когато пръснаха черепа на Карамански, се успокоих, че съм прескочил

трапа, и... добре де, сигурно малко съм прекалил, когато почнах да се заяждам с дебелогъзия старшина. Ако изключим личните пререкания с този човек, който „неочаквано“ щеше да умре от сърдечна недостатъчност, не бих казал, че съм създавал кой знае какви проблеми. Военните никога не биха си признали, но и те имаха дял от вината. Не зачитаха чуждото мнение! Измислили си някаква йерархия, в която те бяха окупирали най-хубавите позиции и очакваха от мен да изпълнявам заповедите им, без да възразявам и без въпроси.

Не бях съгласен! А вие се съгласете, че дори не бях в тъпото им поделение по своя воля. На всичкото отгоре цялото общество предпочиташе да се прави на ударено и да поддържа измамата, че робството било история.

Китов също се правеше на офицер и един ден без заобикалки заяви, че ми е вдигнал мерника.

– Знам, че душиш наоколо – този път той намери повод да ме притисне до стената.

Не отрекох. Бях започнал да го следя. Макар да не бях учил археология, беше очевидно, че някои от методите му на работа не се вписваха в правилата. Ако не го бях видял с очите си, едва ли щях да повярвам, че той, най-прочутият български археолог, всъщност беше един безобразен мърляч. Това е най-безобидната дума, която мога да кажа по негов адрес, тъй като повечето от действията му си бяха престъпления – както към съвременните българи, така и към паметта на предците им. И след като го бях видял да руши с багер входа на една тракийска гробница, вече не криех презрението си:

– Не съм куче – отвърнах му, – та да казваш, че душа! Мери си приказките, че...

– Че какво? – изрепчи ми се той.

– Какво ли?! – театрално се замислих. – Ами може и на теб да ти потрябва гробница.

Китов не вярваше на ушите си, че му говоря за смърт. След като се окопих, обяви, че щял да се обади на майора. Нямало да ми се размине този път.

– Не се и съмнявам, че си способен да го направиш – намерих сгоден случай да му кажа всичко, което мислех за него. – Няма да те лъжа, че някога съм те харесвал, а сега, видиш ли, си ме разочаровал. За мен винаги си бил една глупава маймуна. Даже, какъвто си обрасъл, на маймуна приличаш. Ти си един негодник и макар това да е субективно, със сигурност, стига да има кой да те разследва, ще се окаже, че си съвършено негоден за научна работа. Знам, че никой няма да те разследва. Ти също го знаеш, така че... какво значение има дали „душа“ около тебе? Виж, ако за теб е важно всички да ти се кланят, това е друга работа, но не го очаквай от мен!

Китов се уплаши от начина, по който му говорех. Щеше да си тръгне, но го задържах.

– Не съм свършил с тебе – озъбих се, като оставих погледа си прикован в лицето му. Допускам, че тогава може действително да съм изглеждал луд. – Въобще не ме интересува как си успял да си изградиш ореол на голям авторитет. Според мене медиите ти го градят, защото са собственост на приятелчетата ти от едни структури, които разчитат на теб да им вършиш работа. Знам, че някои от тях са колекционери на съкровища. И със сигурност всички те искат някои исторически и археологически истини да се пазят в пълна тайна.

– Пусни ме! – бутна археологът.

Освободих го. Докато се отдалечаваше, виках по него:

– Този път те пускам от кукичката. Трябва да си благодарен, че ти казах всичко това, защото ми олекна. Ако си бях легнал с лоши мисли за теб...

Не завърших мисълта си. Вероятно Китов вече не ме чуваше, но и да ме е чувал, едва ли ме е слушал. Както ми беше обещал, той се обади на майора. Неприятностите, които ми докара, бяха точно това, на което се надявах. Вярно, полежах в карцера, но преживяването за мен не беше и наполовина толкова неприятно, колкото го изкарваха някои войници. Ако и те бяха израснали в сиропиталище, едва ли щяха да се плашат толкова от изолацията в най-обикновено помещение.

След като ме освободиха от карцера, ме изпратиха във Военна болница за нова психиатрична експертиза. За да ги улесня и да постигна своето, този път направих пълни самопризнания – как съм убил бате Миро, после – даскала по физическо и родителите ми, преди да видя сметката на самия Иво Карамански. Разказах всичко на психиатрите, както сега се изповядвам пред вас. Те не бяха склонни да виждат закономерности в предългия списък от привидни случайности. И въпреки че се държах почтително с мен, накрая – макар с други думи – казапа, че съм луд и че ме освобождават от наборно робство.

– Лудите никога не си намират свястна работа – разплаках се пред почитаемата комисия.

Очаквах сълзите ми да трогнат, ако не мъжете, поне жената в колектива, решаващ съдбата ми.

– Диагноза „луд“ не съществува – успои ме прекрасната дама, преди да ме увери, че, стига да си взимам редовно лекарствата, няма да има проблем да стана дори неврохирург. – Имаме един колега с вашето заболяване.

Скоро след това започнах най-хубавата работа – помощник на библиотекаря в една от малките софийски библиотеки. Архивът ѝ от книги беше достатъчно богат за мен, а задълженията ми се изчерпваха с изготвяне на каталози, издаване на членски карти и четене във всяка свободна минута.

В моя случай особено важно беше и другото, че посетителите на библиотеката бяха хора, които трудно могат да ви ядосат до такава крайност, че да пожелаеете смъртта им. Освен ако не сте невменяем и не проклинате хората само защото не поздравяват с добро утро. Да са живи и здрави психиатрите, но аз си запазих правото на собствено мнение – бях здрав, свидетелство за което беше дори само това, че не убивах умишлено хора. Животът на човек беше ценен за мен и без да взимам от лекарствата. (Дори не запазих рецептата.)

Карамански не го броим! Него го бях набелязал и подмамил, не отричам, но трябва ли да се извинявам, че тази отрепка не е между живите? Няма да искам прошка заради една постъпка, за

която по-скоро заслужавам орден за храброст. Изповедта ми е само за всички клетници, които неволно убих, преди да разбера, че имам смъртоносната дарба.

Що се отнася до археолога Георги Китов, предпочитам да не давам оценка. Може би ще е разумно, ако и вие не ме съдите, за да не ме подразните. Както се казва, каквото станало – станало, а ето какво стана всъщност...

Минаха години, откакто Китов задейства поредицата събития, довели до уволняването ми от военна служба – само месец след попадането ми в поделението. Дай, Боже, всекиму! – както биха казали не един и двама младежи от времето, когато българската армия беше наборна. Намерих си работа-мечта в библиотеката, а от някое време излизах с момиче – Лидия; тя също обожаваше литературата. Аз ѝ препоръчвах книги, после тя – на мен, и това продължи повече от една година, преди и двамата да осъзнаем, че не сме просто приятели.

Бях щастлив и няхах представа как щеше да протече животът ми, ако Китов не се беше обадил онзи ден на майора, за да ме наклепе. Може би пак щях да работя в библиотеката, но по-рано щях да съм убил и други военни (не само дебелия старшина) – не исках, защото от доста време всяко от извършените убийства ме тормозеше. Чувството беше като стара контузия, белегът от която ви наболява в лошо време.

– Какво си се умислил? – попита ме Лидия една вечер.

Тя искаше не само да се гушкаме, след като сме се любили, но и да разговаряме.

– За една от онези сложни дилеми... – отвърнах. – Човешките отношения понякога са толкова сложни, че може да ненавиждаш един човек и в същото време да си му благодарен. Много пъти ми се е случвало.

– Говориш за Георги Китов – позна тя.

– Толкова ли съм прозрачен? – изненадах се.

– Ти си като книга – обясни Лидия, – която чета и разбирам без затруднение. Не си прозрачен, нито плитък. Такъв може да си само за невежите.

Не бях сигурен дали да го приемам като комплимент.

– Добре де – не схващам, – обясни ми, как позна, че си мисля за онзи маймун.

– Ами познавам те... – Лидия въздъхна. – Забелязах, че днес се ядоса на пресконференцията му. Заради онова, което той каза за тракийската писменост.

– Не ме ядоса за това. – И обясних. – Нито е първият, нито ще е последният, който отрича съществуването ѝ, макар да се знае, че дори не е само една. Знаем още, че маймуната е виждала цели торби с надписани плочици. – Задъхан от гняв, казах: – Успя да ме ядоса с наглостта си да иска търсенето на такава писменост да се забрани със закон!

– Слънцето ми той – засмя се Лидия и ме целуна. – Струва ли си да страдаш за това?

– Разбира се, Лидия! – сопнах ѝ се. – Иска да криминализира търсенето. Само този, който търси, намира. Да не сме в СССР, та ще забраняваме със закон честното търсене? За да не клатим политически-коректните митове.

Приятелката ми като че ли си беше наумила да се развлича, като ме дразни още повече:

– Чуваш ли се какво говориш?

– Значи – отвърнах обидено, – го защитаваш! Мерси, Лидия, не мога да повярвам...

– Защиатавам теб – тя вече ми се караше. – Мракобесни закони се пишат открай време. Повечето от сегашните са направени да обслужват силните на деня. Слънце, не те разбирам... Защо си се вторачил точно в този? Това даже не е закон. Китов иска, но я стане нещо, я не.

Изплюх камъчето:

– Защото, ако искам, мога да го убия.

– Това ли било... – прозвуча с лека досада Лидия. – Дилемата ти е, дали да ползваш дарбата си.

– Да – И се размислих на глас: – Проблемът е, че може вече да съм задействал процесите. Днес му се обадох и му казах да не застава от грешната страна на историята. Той ме нагроби и в

общии линии се държа надменно. „Всяка жаба – рече – да си знае гъола!“ Аз не му останах длъжен: „Залаяло ли ме е куче, все си е строшило зъбите.“ Доста ме ядоса маймуната. Може още утре да се разбере...

– ...или до три години! – додаде приятелката ми, като в гласа ѝ се долавяше насмешка.

– Точно така – държах на своето. – Сега е излишно да спорим, но до 2009-а пак ще говорим...

Да, Лидия вече знаеше всичко за дарбата ми.

Осведомих я за злокобната ми тайна, когато двамата с нея се бяхме целунали за първи път. Макар още да няхах личен опит, знаех, че влюбените понякога се карат и че могат жестоко да се нагрубават. В никакъв случай не желяех да убия и това момиче, това ефирно създание, което се губеше в прегръдките ми, само защото ме е погледнало с бялото на очите, защото е изтървало някоя по-силна дума или защото ми е зашлевило шамар в миг на слабост. За Лидия исках само най-доброто! Та се наложи да ѝ обясня, че между нас трябва да има само приятелство, затова онази целувка трябваше да бъде първата и последната. И дори само като моя приятелката, тя трябваше да бъде внимателна, за да не пострада от гнева ми.

– Не е за вярване колко си сладък! – отвърна тя тогава и впи устни в моите.

Лидия не приемаше, че дарбата ми е да убивам хора. Но тя, за разлика от психиатрите във военната болница, не смяташе, че смъртта на жертвите е била случайност. И тя, също като мен, не вярваше в случайности и виждаше как поредицата от привидно хаотични събития винаги образува закономерности. Затова тя не възразяваше за всичко.

– Имаш дарба – кимаше, когато повдигах с този въпрос. – Но, мило, дарбата ти не е за това!

Така и не пожела да навлезе в подробности, въпреки че често я умолявах да се поясни.

Георги Китов умря на 14 септември 2008 г. Ако не ме лъже паметта, този ден се падаше в неделя. Със сигурност аз научих

новината в един понеделник. Вече имах по-престижна, по-добре платена работа в библиотеката, като делниците ми преминаваха в поръчка на нови заглавия, цифровизация на наличните книги и преговори със спонсори. През целия този понеделник не можех да събера мислите си, нито да се съсредоточа над задълженията и отговорностите си.

Очаквах Лидия да ми се обади по телефона, за да каже нещо – каквото и да ми беше казала, щеше да ме успокои. Бях напълно сигурен, че и тя е чула новината. Нямах съмнение и че помни онзи наш разговор от 2006-а. Но по някаква причина се правеше на неразбрала и ме побъркваше с мълчанието си. В главата ми се завъртяха две вероятности:

„Или най-накрая е повярвала в дарбата ми и се е изплашила достатъчно, за да ме зареже... Или вече толкова се е уморила да ме опровергава, че сега се чуди дали да не ме зареже, преди пак да съм зачекнал въпроса.“

Определено предчувствах, че предстои някаква развръзка – че след този случай ще има последствия. Въображението ми така се развихри, че не изключвах дори възможността съдебната ни система да приеме съществуването на убийства, извършени по свръхсетивен начин. Паническите атаки ставаха толкова силни, че по едно време се убедих:

„Изгубих Лидия и ще изгния в затвора!“

Когато вечерта се прибрах у дома, бяха потънали всичките ми гемии, а с тях – плановете ми за брак, деца, щастие... Макар да знаех на какво съм способен, когато съм гневен, вярвах, че и аз имам право на семейство – особено предвид това, че дарбата ми беше престанала да се проявява, откакто заживях с Лидия. Тази жена ми даваше различна гледна точка, като така ми помагаше да балансирам мислите и чувствата си. Бяхме като съпрузи, които взаимно се допълват и лекуват.

– Дарбата може да си е отишла с девствеността ти – пошегува се веднъж приятелката ми.

Засмях се, защото тогава го повярвах. Но, ето, няколко години след това се чувствах така, сякаш съм бил болен от рак, успял

съм да го преборя, но болестта все пак беше намерила начин да се върне, за да ме довърши.

Лидия ме чакаше в кухнята.

– Трябва да говорим – каза, щом ме видя.

Седнахме на празната маса. За разлика от всяка друга вечер, сега нямах приготвена вечеря.

– Слушам те... – подадох реплика.

Бях убеден, че Лидия ще обяви решението си да ме зареже, и не можех да я гледам в очите. Чувствах се виновен. Бях готов да приема всичко, което е добро за нея.

– Не, аз те слушам – пресегна се тя да погали ръката ми и този път тя поде болната тема: – Посърнал си. Заради Китов е, нали, заради дарбата...

– Да – признах. – Той искаше да забранява търсенето на едно нещо, каквото и да беше то, както в САЩ, видиш ли, забранили разработките на перпетуум мобиле. Това бяха думите му, помня ги до днес. Аз му пожелах в последния ни разговор: „Маймуно, ако има Господ, ще забрани твоето перпетуум мобиле!“ И какво станало вчера... Спряло му перпетуум мобилето! Сърцето му е спряло, а не беше много стар.

Лидия ме изслуша и по всичко личеше, че беше очаквала този или много подобен отговор.

– Добре, слънце – кимна тя, – ако това е всичко, ще те помоля сега да отвориш ушите си и да ме изслушаш. Ще ти кажа какво мисля за твоята дарба. Не си длъжен да се съгласяваш. Обаче искам да слушаш, без да ме прекъсваш. Когато приключа, ще ми кажеш забележките си.

– Добре – кимнах и аз, като се осмелих да попитам: – Преди това, Лидия, ще те помоля да ми кажеш направо... Напускаш ли ме и мога ли да те разубедя?

– Не е за вярване колко си сладък! – беше отговорът ѝ.

След това Лидия за пръв път ми позволи да видя събитията от детството ми през нейните очи.

Според нея, не само не бях убил бате Миро, а бях удължил живота ми с няколко часа. Точно по времето, когато съм сложил

монетите на релсите, той се канел да скочи пред влака. Искал е да се самоубие, а аз съм му попречил. Както и други жертви със Стокхолмски синдром, бате Миро често се поставял на мястото на мъчителите си. Само така се чувствал силен. Затова в кантона се правел на военен офицер и ме карал да заемам мястото му – каквото е било, когато получил травмата си. Търсещата му душа опитвала да разбере:

„Защо, като бях войник, ме тормозиха? Удоволствието, което те са изпитвали, същото ли е като това, което сега получавам от тормоза над съседчето?“

Всъщност той не изпитвал удоволствие, а силна болка. Двете лесно можели да се объркат.

– Помисли, слънце – Лидия се сети за друг пример, – всеки оргазъм, когато се любим, също е болка. Ние предпочитаме да я припознаваме като задоволство. Но и сладката болка подсказва, че губим нещо от себе си.

Наистина, не бях първото дете, което бате Миро беше плашил по такъв начин. Когато стигна до мен, вече е бил изгубил твърде много от същността си, както и смисъла на живота си. Щял е да се убие и без да сме се срещали.

Ако пожелаеше и беше уместно, Лидия говореше по-цинично дори от мъж – това, впрочем, беше сред причините да я обикна, тъй не правеше забележки за моя пиперлив език. Нека цитирам какво ми каза за катастрофата на г-н Александров – учителя ми по физическо от училище:

– Слънце, това се нарича „поетична справедливост“. Винаги е въпрос на време, преди на тъпкача да му го натъпчат и преди на разбивача на сърца да му се разбие любимата му кола. Мисли ли само с долната си глава, мъжът затрива и горната! Обаче всичко това не е свързано с дарбата ти. С него е умряла една жена, на която не си бил гневен...

– Да – потвърдих.

– Ами, тогава – Лидия направи драматична пауза, – можем за момент да приемем, че някой друг е бил по-сърдит от теб и на двамата любовници.

– Добре – Съгласих се. – Кой?

– Слънце – погали ме приятелката ми, – в това е въпросът! Не ти е работа да разпитваш: „Кой?“. Бог, ангелите, кармата... Има ли значение *за теб*? Не е добре за теб да се чувстваш свързан с всяка смърт, с която те срещне животът. Хората са умирали и ще умират, независимо от твоите желания. Откакто водим този разговор, помисли, са умрели над сто човека по света... Знаеш, че съм права, нали?

– Да – следвах мисълта ѝ.

Лидия сама се беше досетила, че съм започнал да виня себе си след гибелта на родителите ми.

– Когато ми разказа как е станало – обясни тя, – как и кога са загинали вашите, ме усъмни. В началото си помислих: „Тоя ме будалка, за да ме сваля“. Извинявай, но звучеше като мъжете, дето баламосват наивни жени. – Като забеляза, че не я разбирам, каза: – Слънце, някога замислял ли си се, че вашите са загинали като родителите на Батман?

Сега, когато Лидия го каза, открих паралелите.

– Проверих датите – продължи тя, – кога са пуснали „Батман се завръща“ по кината и кога са починали вашите. Годишнината от сватбата на родителите ти е била цели четири месеца, след като всички кина са престанали да прожектират филма. – Лидия заплака от състрадание: – Бил си малко момченце... Загубата на най-близките ти хора е изкривила спомените. Направила е така, че двата спомена са се слели в един. Мило, нищо общо между отказа на вашите да те вземат на кино и убийството им. Четири месеца, слънце, а не денонощие!

Единственото, което до тази вечер я озадачавало, било моето твърдение, че с дарбата си съм убил „поне половин дузина“ от гаджетата на леля ми.

– Нищо подобно не се е случило – каза Лидия.

Аз никога не потърсих леля, след като ме беше захвърлила в сиропиталището, но приятелката ми беше издирила телефонния ѝ номер и го беше набрала. Докато съм очаквал в библиотеката обаждането на Лидия, за да ми каже какво мисли за смъртта на

археолога, тя и леля си уговаряли среща. Двете жени се видели и разговаряли над четири часа.

– Леля ти не си пада по мъже – осведоми ме Лидия. – Когато си живял с нея, си мислел, че всеки мъж, който ѝ идва на гости, я сваля. Нормално за едно дете. Задавал си им въпроси, които са смущавали някои от тях и може да са те обиждали. Понеже те преставали да идват на гости, си ги смятал за умрели! Измежду тези мъже само един умрял наистина. Живеел във вашия вход и леля ти трябвало да отиде на погребението му. Нямала на кого да те остави и те взела...

– Помня това погребение – прекъснах я. – Разревах се пред всички, които бяха дошли. Казах, че съм виновен за смъртта на човека и че съм го убил, задето е разбил сърцето на леля. Тогава и леля се разплака. Питаше хората, които я утешаваха, с какво е заслужила „това проклятие“.

Лидия ме поправи:

– Лъгал си се, че „проклятието“ си ти? Истината е, че хората не са я успокоявали, а са я обиждали. Проклятието е било, че си пада по други жени.

Не отговорих. Беше излишно.

– Леля ти не е имала предвид тебе! – подчерта Лидия. – Не одобрявам, че те е изоставила, обаче разбирам мотивите ѝ. Била е с нестандартна сексуална ориентация. Хората са я подозирали, а някои от тях са знаели. Писали са до социалните служби, за да отнемат попечителството ѝ. Лесбийка като нея нямала право да бъде настойник на племенника си. Самата тя в един момент е повярвала, че няма да се справи. Пак казвам, не я защитавам, но я разбирам. Опитай и ти!

Прехапах устни и преглътнах, за да потисна надигащите се чувства. Помолих Лидия да продължи. Нейната гледка точка ме беше заинтригувала и беше по-важна за мен. Прощката за леля ми щеше още да почака.

Жените могат да смят всеки мъж. Приятелката ми за сетен път ме изненада, когато постави под общ знаменател директора на сиропиталището – онзи, който крадеше на дребно за магазина

си и свърши посечен от брадва – и Иво Карамански, който беше сред големците в българската мафия. За Лидия между тези мъже нямало разлика. Тя ги определи като престъпници и като че ли това беше достатъчно. Точка!

Само такъв като мен – посочи ме тя, – който все задълбавал в несъществени подробности, можел да се заблуди, че бандитите са различни. Истината била, че разлика между тях няма, никога не е имало и няма да има.

– Те не доживяват четиридесет години! – отбеляза Лидия и се позамисли: – Добре де, може да не е общовалидно правило, но се отнася за голяма част от тях. Ако някой направи проучване, убедена съм, ще открие, че представителна извадка от мутрите не доживяват до четиридесетата.

За да навържа смъртта на директора и тази на Карамански с теорията ми за дарбата, убедена беше Лидия, съм измислил едно от условията – това за трите години. Истината била, че случаите били твърде малобройни, за да се установи закономерност. Тя се съгласи, че Карамански умрял точно три години след рецитала в сиропиталището, но не можеше да се каже същото за археолога и старшината в казармата.

– Никой от тях не е бил вечен... – желязна в логиката си беше Лидия. – Все някога са щели да умрат. Ако не в рамките на три години, старшината ти е щял да умре до пет, десет или двадесет години. Специално за Китов... – И като се замисли дали да ме осведоми, тя изстреля: – Китов може и да са го убили, ама не ти, а други хора и по друг повод. Четох, че е изобличил или щял да изобличи брата на главния прокурор. История за иманярския трафик на реликви. Ако действително е бил убит, било е заради мафиотска история, в която ти не си замесен. Разбери, ти нямаш нищо общо и с това!

След като Лидия представи своята гледна точка за всеки един от случаите, които бях свикнал да свързвам с дарбата, тя отново стигна до извода:

– Слънце, дарбата ти не е за това!

– А за какво? – продължавах да не разбирам.

– Да пишеш, глупако! – изнерви се тя. – Само някой с богато въображение може да си приписва несъществуващи грехове и да живее досега с несъществуваща вина. Кой, мислиш, ги раздава дарбите? Не знаеш или не си сигурен... Е, ако питаш мен, това е Господ. Знам, че ти си скаран с Бога и не Го почиташ. Разбирам те, имал си ужасно детство. Но си умен мъж, най-умният, когото познавам, и трябва да признаеш, че всяка дарба е дар от някого, иначе нямаше да бъде дарба, нали? Да приемем, че твоят дар е от Природата или по наследство, няма значение. Това, което се опитвам да ти кажа, е, че хората не сме създадени да убиваме, затова нямаме дарби, свързани с лишаването на други същества от живот. В противен случай щяхме да сме въоръжени със зъби като на хищниците, с остри нокти, с дебела броня... Ние, хората, нямаме нищо такова.

Гледах Лидия като треснат. Щом тя се увери, че не говори на вятъра, стана дори по-смела:

– Да вземем войниците. За да компенсират липсата на дарба за убиване, те трябва да се обучават и да се екипират с разните му там оръжия. Самият ти, слънце, си ми обръщал внимание, каква голяма част от тях се завръщат като развалини от война и посягат на живота си.

– PTSD – присетих се. – Следвоенен синдром.

– Разбираш ли? – кокореше се Лидия насреща ми. – Дарбата ти е да пишеш! Писалката е твоето средство за убиване, харесва ти или не, нямаш друга смъртоносна дарба. Твоята дарба е да вникваш в душевността на хората и от пръв поглед да виждаш у тях онова, което те не могат да видят у себе си. Въображението ти е дарбата, която наистина те е пазила на места, където други се побъркват. Имаш интуиция. Имаш ерудиция. Жалкото е, че, за съжаление, нямаш самочувствие. Нямаш вяра в уменията си, а най-лошото е, че ти липсва елементарно самоуважение и вяра в собствените ти качества...

Лидия не можеше да се спре:

– Обикнах те, когато забелязах най-ценното сред всички твои качества. Ти търсиш истината! С всичко би се примирил, но не и

с поругаването на истината. За теб тя е свещена. Докато пазиш и проявяваш това качество, никога повече не ме питай дали бих те напуснала... Докато търсиш истината, аз съм твоя! Изгубиш ли свещеното си чувство за справедливост и усета за истината, пак ще е излишно да ме питаш, защото тогава, трябва да знаеш, че ще си ме изгубил.

– Ако съм те разбрал правилно, Лидия – обобщих, – имам дарба да предсказвам съдбите на хората. Понякога предвиждам, че някои скоро ще умрат.

– Може и така да се каже – съгласи се тя. – Не си ги убивал, а си предусещал края им. Това е дарбата ти, да пишеш така, че да служиш на хората с поуки.

– И все пак – замислих се на глас – сега спонтанно ми идва идея да напиша нещо като изповед. Съгласен съм с гледната ти точка, може би наистина не съм виновен за смъртта на хората, но... така де, за всеки случай.

– Добре – кимна Лидия.

– Добре – кимнах и аз.

Нямаше какво повече да си кажем за тази вечер. За няколко минути тя направи повече за мен, отколкото всеки друг за целия ми живот. Не ми оставаше нищо друго, освен да се отблагодаря за любовта ѝ, като я послушам.

Първият ми опит да използвам дарбата си по предназначение беше тази своеобразна изповед.

Иван Стаменов
is@otizvora.com

Дарбата ти не е за това
От Извора / otizvora.com
Ноември 2015